

สรุปหัวข้อข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญ ประจำวันที่ 6 พฤษภาคม 2566

เรื่อง

1. คอลัมน์: อีโคไฟกัสม์: ตลาดส่งออก'ทุเรียน'แข่งดุเดือด! เพื่อนบ้านรุกคืบ/แนะ...
2. สอศ.ตั้งวิทยาลัยลุยเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มรายได้
3. ทวงเงินเยียวยา-ประมงแจกรอนูมัติ
4. ส่งตลาดสมุนไพรไทย 5 หมื่นล้านเติบโตต่อเนื่อง รุกคืบตลาดโลกแต่ถูกเมิน ใน...
5. 'แม่แจ่มโมเดล' ต้นแบบ กระตุ้มเม็ดแรก แก้ปัญหาที่ทำกินชุมชนในพื้นที่ป่า
6. คอลัมน์: เปิดตะกร้าข่าว: บาดามี่สมาแล้ว
7. คอลัมน์: ข่าวรอบอาณาจักร: งานเทศกาลผลไม้ของดีระยอง
8. คอลัมน์: ตลาดนัดหัวเขี้ยว: อัปเดตข้อมูลการตลาดเพื่อการเติบโตยั่งยืน
9. คอลัมน์: ช่องทางทำกิน: 'บอนไซมะพร้าว' ไม้มงคล ทำง่าย..ขายดี
10. ทัวร์จีนิวิต ค่าไฟพุ่ง หนี้เสียเพิ่ม ประชาชนเตรียมซื้อของแพง

สื่อ

- ไทยโพสต์
ไทยรัฐ (กรอบข่าย)
ข่าวสด (กรอบข่าย)
ผู้จัดการสุดสัปดาห์ 360 องศา
มติชน
เดลินิวส์
ไทยรัฐ (กรอบข่าย)
ไทยรัฐ
เดลินิวส์
ผู้จัดการสุดสัปดาห์ 360 องศา

*****

ตลาดส่งออก'ทุเรียน'แซงดูเดียด!

เพื่อนบ้านรุกคืบ/แนะไทยเร่งยกระดับรักษาแชมป์

ทุเรียน ราชาแห่งผลไม้ไทยที่มีชื่อเสียงดังไกลไปทั่วโลก ไม่ว่าจะคนไทยเองหรือนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะ "จีน" ที่ยกให้ผลไม้ชนิดนี้เป็นนัมเบอร์วัน ด้วยกลิ่น รสชาติ และรูปร่างที่เป็นเอกลักษณ์อย่างชัดเจน ทำให้ทุเรียนรั้งตำแหน่งต่างๆ ของผลไม้ส่งออกที่สร้างรายได้อย่างงดงามเป็นกอบเป็นกำให้กับประเทศ เรียกได้ว่าไทยครองตำแหน่งเจ้าแห่งผลไม้ชนิดนี้ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

แต่ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ดูเหมือนประเทศเพื่อนบ้านจะหันมาเอาจริงเอาจังกับผลไม้ชนิดนี้เช่นเดียวกับไทย โดยเฉพาะเวียดนามและฟิลิปปินส์ที่ได้รับสิทธิส่งออกทุเรียนสดแล้ว ขณะที่มาเลเซียเองก็ได้รับสิทธิให้ส่งออกทุเรียนทั้งลูกไปยังประเทศจีนเช่นกัน ส่วนอินโดนีเซียเองก็ได้มีการปลูกทุเรียนแล้ว นั่นหมายถึง "ไทย" จะมีคู่แข่งในตลาดทุเรียนเพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แน่นอนว่า ทุกประเทศมุ่งเป้าหมายไปที่ตลาดที่มีการบริโภคทุเรียนจำนวนมากอย่าง "จีน" โดยก่อนหน้านี้ **ศูนย์วิจัย Krungthai COMPASS** ได้เคยออกบทวิเคราะห์เกี่ยวกับตลาดส่งออกทุเรียนไทยไปจีน จะขยายตัว 19.3% CAGR ในปี 2565-2573 เป็น 22.162 ล้านเหรียญสหรัฐ หรือประมาณ 7 แสนล้านบาท ในปี 2573 จากปัจจุบันอยู่ที่ราว 1.2 แสนล้านบาท จากความต้องการบริโภคทุเรียนของจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ขณะเดียวกัน ส่วนแบ่งตลาดทุเรียนของไทยในจีนกลับมีแนวโน้มลดลงจาก 95.9% ในปี 2564 เหลือ 90.4% ในปี 2568 และเหลือ 88.1% ในปี 2573 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่จีนเองก็สามารถปลูกทุเรียนได้แล้ว และการส่งออกทุเรียนของประเทศคู่แข่งไปจีนก็มีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะมาเลเซียและเวียดนาม ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประมาณ 1.7-5.7 หมื่นล้านบาทต่อปีในช่วงปี 2568-2573

หลายๆ ปัจจัยกำลังสะท้อนว่าทุเรียนไทยกำลังจะเผชิญกับการแข่งขันอย่างรุนแรง ทั้งจากเวียดนาม และมาเลเซีย หรือแม้แต่กระทั่งจากจีนเอง สำหรับเวียดนามซึ่งมีข้อได้เปรียบที่สำคัญคือ "ต้นทุนการผลิตต่ำ" และ "ขายแดนติดกับจีน" ทำให้การขนส่งทำได้

อย่างรวดเร็ว โดยปกติจะใช้เวลาราว 2 วันเท่านั้น ขณะที่ทุเรียนไทยใช้เวลาขนส่งราว 4-5 วัน และสามารถตัดทุเรียนผลแก่จัด ได้รสชาติดีเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคชาวจีนได้ โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี 2566 ผลผลิตทุเรียนของเวียดนามจะมีปริมาณทะลุ 1 ล้านตัน

ทั้งนี้ แม้ว่าข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์จะระบุว่า มี 5 ชนิดสินค้าของไทยที่ครองตำแหน่งแชมป์ส่งออกโลก จาก Global Demand Dashboard ในเว็บไซต์คิดค่า.com พบว่า ทุเรียนอเนกมัยและปลานูนาเกรป้องกันจะเป็นแชมป์โลกสินค้าไทยที่โดดเด่น มีส่วนแบ่งตลาดโลกเพิ่มขึ้น ขณะที่ **ทุเรียน** มันสำปะหลัง และสับปะรดเกรป้องกันจะเป็นกลุ่มแชมป์โลกที่แม้ไทยจะยังครองอันดับที่ 1 อยู่ แต่ก็ต้องยอมรับว่าคู่แข่งเริ่มชิงส่วนแบ่งการตลาดจากไทยบ้างแล้ว จึงอาจจะถึงเวลาที่ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์สินค้า และขยายตลาดใหม่ที่มีศักยภาพเพิ่มเติมเพื่อรักษาแชมป์ไว้

จากข้อมูลในปี 2565 พบว่า การส่งออกทุเรียนสดของไทยมีมูลค่าอยู่ที่ 3,219.42 ล้านดอลลาร์ โดยตลาดส่งออกหลักได้แก่ จีน ฮองกง และไต้หวัน ซึ่งทุเรียนสดของไทยยังครองส่วนแบ่งตลาดโลกเป็นอันดับ 1 สูงถึง 93.3% ของมูลค่านำเข้ารวมทั่วโลก แต่ก็เป็นส่วนที่ลดลงจากปีก่อนหน้าถึง 3.9% รองลงมาคือ เวียดนามที่ 6.0% และมาเลเซียที่ 0.7% ตามลำดับ

พูนพงษ์ ปรึกษานโยบาย ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) กระทรวงพาณิชย์ ระบุว่า ประเทศไทยยังมีศักยภาพสูงในการส่งออกสินค้าหลากหลายชนิด โดยอาศัยความได้เปรียบของแหล่งวัตถุดิบภายในประเทศและเป็นฐานการผลิตสำคัญของภูมิภาค ทำให้หลายประเทศทั่วโลกไว้ใจสินค้าไทย และบางชนิดมีส่วนแบ่งการค้าสูงเป็นอันดับที่ 1 ของโลก แต่ก็พบว่าในสินค้าบางชนิดคู่แข่งเริ่มเข้ามาชิงส่วนแบ่งตลาดโลกจากไทยไป โดยเฉพาะ **ทุเรียนสด** เนื่องจากเวียดนามเพิ่งได้รับอนุญาตให้ส่งทุเรียนสดเข้าประเทศจีน ซึ่งเป็นคู่ค้ารายใหญ่ของไทยในปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้ส่งออกจึงจำเป็นต้องจับตามองคู่แข่งอย่างใกล้ชิด มองหาโอกาสในระดับรายเมือง มณฑล และพยายามปรับกลยุทธ์สินค้าเพื่อรักษาตลาดเดิมเอาไว้ เช่น ปรับกลยุทธ์มาส่งออกทุเรียนคุณภาพ อินทรีย์ หรือเฉพาะกลุ่มเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมถึงหาโอกาสส่งออกในตลาดใหม่ๆ เพิ่มเติมเพื่อกระจายความเสี่ยงจากการพึ่งพาสถานที่ค่อนข้างสูง

ขณะเดียวกัน "กระทรวงเกษตรและสหกรณ์" ได้มอบนโยบายส่งออกทุเรียนไทยในปี 2566 โดยกำชับว่าจะต้องไม่มีทุเรียนไทยที่ด้อยคุณภาพ นายตรวจพืชต้องคุมเข้มขั้นทั้งการส่งออกและนำเข้า และปราบปรามทุเรียนสวมสิทธิ์ขึ้นเด็ดขาด ต้องมีการตรวจสอบและติดตามการนำเข้าทุเรียนทุกชิปเมนต์ โดยได้มีการประเมินว่าใน

ฤดูกาลผลิตทุเรียนปี 2566 ประเทศไทยจะมีคู่แข่งทางการค้าที่มากขึ้น เนื่องจากจีนที่อนุญาตให้เวียดนามและฟิลิปปินส์สามารถส่งออกทุเรียนผลสดแช่เยือกแข็งไปยังจีนได้แล้ว ดังนั้นการที่จะสามารถรักษาตลาดส่งออกทุเรียนไทยไว้ได้จึงต้องให้ความสำคัญกับเรื่องคุณภาพที่ต้องได้มาตรฐานเท่านั้น

นอกจากนี้ยังได้จัดทำแผนเตรียมการรองรับสำหรับการส่งออกทุเรียนในฤดูกาลนี้ โดยเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้รับมอบหมายจะต้องเข้มงวดตรวจสอบ และควบคุมการส่งออกทุเรียนให้เป็นไปตามเงื่อนไขการนำเข้าและส่งออกตามพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) กักพืชอย่างเคร่งครัด เพื่อรักษาคุณค่าที่สำคัญ พร้อมกับผลักดันให้การส่งออกทุเรียนไทยมีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรไทยต่อไป

อนุชา บูรพชัยศรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ปฏิบัติหน้าที่โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ระบุว่า ทุเรียนเป็นหนึ่งในผลไม้เศรษฐกิจสำคัญของไทย ได้รับความนิยมนอย่างมากจากชาวจีนและมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง โดยกรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คาดว่าในฤดูกาลผลไม้ภาคตะวันออกปี 2566 จะสามารถสร้างผลผลิตเพื่อส่งออกทุเรียนสดไปยังจีนได้ปริมาณไม่น้อยกว่า 7 แสนตัน สร้างรายได้เข้าประเทศกว่า 1 แสนล้านบาท โดยจะบูรณาการความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคมผู้ประกอบการส่งออกทุเรียนไทย, สมาคมการค้าผลไม้ยุคใหม่ (MAFTA), สมาคมผู้ค้าและส่งออกผลไม้ไทย, สมาคมการค้าธุรกิจเกษตรไทย-จีน, สมาคมทุเรียนไทย (TDA) และสมาคมผู้ผลิตทุเรียนไทย ที่ทำงานร่วมกับกรมวิชาการเกษตรอย่างใกล้ชิด เพื่อควบคุมกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนและรักษาคุณภาพทุเรียนให้คงตามมาตรฐานของประเทศคู่ค้า

ด้าน **Krunghai COMPASS** มองว่า หากผู้ประกอบการทุเรียนไทยต้องการสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่าง

ยั่งยืน ควรใช้หลัก D-U-R-I-A-N โดย D (Develop) พัฒนาเทคโนโลยีด้านการเพาะปลูกและบรรจุภัณฑ์ ใช้ AI ติดตามสภาพและการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน ระบบควบคุมการให้น้ำและปุ๋ยอัตโนมัติ ระบบบรรจุหีบห่อ รวมไปถึงการขนส่งที่เหมาะสม, U (Unique) นำเสนอเอกลักษณ์ของทุเรียนไทย ทั้งรสชาติและเนื้อสัมผัสที่แตกต่างจากทุเรียนของคู่แข่ง สร้างภาพลักษณ์ทุเรียนในระดับพรีเมียม, R (Research) เน้นการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์ทุเรียนให้มีคุณภาพและทนต่อการเกิดโรค โดยอาจใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology) ในการคัดเลือกให้ได้สายพันธุ์ทุเรียนที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และสามารถต้านทานต่อโรคได้

I (Improve) ปรับปรุงต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งขยายช่องทางการจำหน่ายทุเรียนผ่านระบบ e-Commerce มากขึ้น, A (Assurance) ภาครัฐควรมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นของระบบการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานทุเรียน ประเมินและวางแผนปริมาณผลผลิตทุเรียนที่จะออกสู่ตลาดควบคุมคุณภาพของทุเรียนส่งออก เพื่อขจัดปัญหาทุเรียนอ่อน ตลอดจนปรับปรุงระบบโลจิสติกส์เพื่อการขนส่ง และ N (New Market) ขยายการส่งออกทุเรียนไปตลาดที่มีศักยภาพ เพื่อลดความเสี่ยงจากการส่งออกที่กระจุกตัวในตลาดจีน โดยเห็นว่าตลาดศักยภาพที่ไทยสามารถส่งเสริมการส่งออกทุเรียนเพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาดตลาดจีน ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ และสหรัฐ

อย่างไรก็ดี ด้วยปัจจัยและสถานการณ์ต่างๆ อาจถึงเวลาแล้วที่ทั้งผู้ประกอบการ ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะต้องหันมาสนใจ และใส่ใจเกี่ยวกับการรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดของราชาผลไม้อย่าง **ทุเรียน** เพื่อเป็นการซื้อใจผู้บริโภคในยุคที่มีทุเรียนจากหลากหลายประเทศให้เลือกเช่นนี้.

สอศ.ดึงวิทยาลัยเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มรายได้

คุณหญิงกัลยา โสภณพนาวิช รมช.ศึกษาธิการ กล่าวถึงโครงการเกษตรประณีต ทฤษฎีใหม่ ภายใต้แนวคิด “ทำเกษตรบนเนื้อที่ 1 ไร่ มีรายได้ 100,000 บาทต่อเดือน (เฉลี่ยทั้งปี)” ว่า ตนได้ผลักดันโครงการนี้เนื่องจากตระหนักถึงความสำคัญของการเกษตรและการเรียนการสอนด้านการเกษตรของประเทศ โดยเฉพาะวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี(วชท.) ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่มีอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านการเกษตร หลักการที่สำคัญ คือการทำเกษตรอินทรีย์แบบผสมผสานปลูกพืชที่หลากหลายแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว การจัดการน้ำ ดิน พืช และสัตว์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดบนพื้นที่ 1 ไร่ รวมทั้งต้องปรับความคิดให้พึ่งพาตนเองให้มากที่สุด เป็นเกษตรกรรมมีอาชีพ

ในรูปแบบเกษตรรวมกลุ่ม เกษตรนวัตกรรม เกษตรปลอดภัย เกษตรแปรรูป เกษตรเทคโนโลยี และเกษตรพอเพียง เพื่อยกระดับเกษตรกรชาวไทยสู่เกษตรประณีตทฤษฎีใหม่ที่ยั่งยืนและเข้มแข็ง

ว่าที่ ร.ต.ธนุ วงษ์จินดา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กล่าวว่า สอศ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 41,682,600 บาท ในโครงการเกษตรประณีตทฤษฎีใหม่ กลุ่มเป้าหมายคือเกษตรกร 9,582 คน ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 รวมถึงผู้ถูกเลิกจ้างงาน และกลับถิ่นฐานผู้สนใจเพิ่มทักษะด้านการเกษตรมีตัวชี้วัดคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 80 มีรายได้ที่สูงขึ้น มีทักษะด้านการเกษตร การตลาด เข้าถึงแหล่งทุนได้ เป็นต้น.

ทวงเงินเยียวยา-ประมงแจรงรอนุมัติ

สุพรรณบุรี - นายสุชาติ อุทธิเดช เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งในพื้นที่ ต.บ้านช้าง อ.สองพี่น้อง เผยว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งใน 2 อำเภอคือ อำเภอสองพี่น้อง และอำเภอบางปลาม้า ทวงถามถึงการดำเนินการเรื่องเยียวยา เงินช่วยเหลือน้ำท่วมเมื่อปี 2565 ให้กับเกษตรกร ทำให้ล่าช้าใช้เวลานาน ตั้งแต่ ก.ย.65 จนถึงเดือน พ.ค.66 ยังไม่ได้รับเงินเยียวยาเลย ทราบว่ารัฐบาลอนุมัติแล้ว ลำสุค อ.อุทอง ได้แล้ว ทั้งที่เป็นจังหวัดเดียวกัน ที่ผ่านมา อ.บางปลาม้า และ อ.สองพี่น้อง รับความช่วยเหลือเร็วที่สุด เป็นทุ่งรับน้ำในเวลา 5-6 เดือน กว่าจะได้ทำเลี้ยงกุ้ง หากไม่ได้รับเงินเยียวยาจะเอาเงินไปใช้หนี้ ธ.ก.ส.ยังไง

ด้านนายปริญญา เขมะชิต รองผู้ว่าฯ สุพรรณบุรี กล่าวยืนยันว่าทางรัฐบาลอนุมัติวงเงินแล้ว แต่จำนวนเงินยังไม่มาถึงจังหวัดสุพรรณบุรี ตรงนี้ยอมรับว่าอาจจะล่าช้า เรื่องนี้ไม่ใช่ที่ จ.สุพรรณบุรี ยังมีอีกประมาณ 30 จังหวัด ที่ยังไม่ได้รับเงินเยียวยา รับแจ้งว่าเงินจะต้องมาถึงจังหวัดและถึงมือเกษตรกรอย่างช้าไม่เกินวันที่ 27 พ.ค.66 ทางจังหวัดจะช่วยเร่งรัดให้เร็วที่สุด

นายไพศาล สุขบุญพันธ์ ประมงจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่า ในการช่วยเหลือเขี่ยชานันมีเงินอยู่ 3 กอง กอง

ที่ผู้ว่าฯ มีอำนาจ จำนวน 20 ล้านบาท กองที่กระทรวงมีอำนาจ 50 ล้านบาท และที่เกินจากนี้คือเงินจากรัฐบาลอยู่ กระทรวงการคลัง ในส่วนของสุพรรณบุรีนั้นผ่านทั้งของจังหวัด ผ่านทั้งของกระทรวงเพราะมีคเงินที่ขอไปด้านประมงจำนวน 104,870,865 บาท ฉะนั้นจึงต้องเสนอไปที่กระทรวงการคลัง เมื่อผ่านจังหวัด ประมงฯ รวบรวมเอกสารตรวจสอบประมาณ 2,000 รายด้วยความถูกต้องเรียบร้อยหมดแล้ว ประมงได้ส่งเอกสารหลักฐานที่ตรวจสอบไปที่กระทรวงเกษตรฯ วันที่ 8 ก.พ. หลังจากนั้นกระทรวงเกษตรฯ ส่งเรื่องไปที่กระทรวงการคลังวันที่ 20 มี.ค.เพื่อพิจารณาหลายจังหวัดที่ประสบภัยแบบเดียวกับลำสุคกระทรวงการคลังตอบมาที่กระทรวงเกษตรฯ แล้วว่าอนุมัติวงเงินให้กับกระทรวงในการช่วยเหลือเกษตรกรที่สุพรรณบุรี จำนวน 104,870,865 บาท ซึ่งทางกระทรวงเกษตรฯ มีจังหวัดที่ประสบอุทกภัย ทั้งด้านเกษตรปศุสัตว์ ประมง ประมาณ 20 จังหวัดต้องดูว่าจังหวัดไหนภัยใกล้หมดก่อน ก็โอนเงินไปก่อนของสุพรรณบุรี หมดภัยเมื่อวันที่ 12 เม.ย.และขอขยายไปถึงวันที่ 27 พ.ค. ประสานกับส่วนกลางขณะนี้อยู่ในระบบการเงินการคลังที่ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งอยู่ระหว่างการอนุมัติ

ส่งตลาดสมุนไพรไทย 5 หมื่นล้านบาท เติบโตต่อเนื่อง รุกคืบตลาดโลก แต่ถูกเมิน ในระบบประกันสุขภาพ

ต้น 3 Herbal Champions ขยายตลาดสมุนไพรไทยในเวทีโลก

พืชสมุนไพรเป็นภูมิปัญญาในการดูแลรักษาและป้องกันโรคต่างๆ มาตั้งแต่โบราณ ปัจจุบันมีการต่อยอดทั้งรูปแบบของยาและผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ปี 2565 มูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย สูงกว่า 5 หมื่นล้านบาท สะท้อนความต้องการของตลาดเพิ่มตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ขณะเดียวกัน ยาจากสมุนไพรอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติจำนวนกว่า 94 รายการ แต่ในระบบหลักประกันสุขภาพของคนไทย ทั้งระบบประกันสังคม ระบบสวัสดิการข้าราชการ และระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง) พบว่าสัดส่วนการใช้ยาจากบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร เพียง 1% ทว่า ยาสมุนไพรเกือบกลับขายดีเกินตลาด มีประชาชนจำนวนมากควักเงินซื้อ หลงเชื่อตกเป็นเหยื่อสมุนไพรไร้คุณภาพ อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง

-1-

จากรายงานของ Euromonitor International เผยมูลค่าค้าปลีกสินค้าสมุนไพรในตลาดโลก (Retail Value RSP) มูลค่ารวมมากกว่า 1.7 ล้านล้านบาท โดยประเทศไทยมีมูลค่าค้าปลีกสินค้าสมุนไพรสูงเป็นอันดับ 8 ของโลก รองจากจีน, สหรัฐอเมริกา, ญี่ปุ่น, เกาหลีใต้, เยอรมนี, อิตาลี และไต้หวัน

อ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทย ปี 2565 มีมูลค่าสูงถึง 52,104.3 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นจาก ปี 2564 มูลค่าราว 48,108.

ล้านบาท, ปี 2563 มูลค่าราว 45,997.9 ล้านบาท, ปี 2562 มูลค่าราว 53,396.2 ล้านบาท, ปี 2561 มูลค่าราว 49,071.9 ล้านบาท, ปี 2560 มูลค่าราว 44,176.3 ล้านบาท และ ปี 2559 มูลค่าราว 39,831.8 ล้านบาท

ขณะที่ นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2565 ว่า เกี่ยวกับการนำเสนอผลการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทย ภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2565 ตลอดระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเป็นอันดับ 1 ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คิดเป็นมูลค่ากว่า 12,211 ล้านบาท

สำหรับกระแสนิยมดูแลรักษาสุขภาพโดยวิถีธรรมชาติและหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีของผู้บริโภค ส่งผลให้สมุนไพรเข้ามาเป็นหนึ่งในวัตถุดิบจากธรรมชาติที่แวดวงธุรกิจ Health and Wellness ทั่วโลกกำลังต้องการ

ศูนย์วิจัยกสิกรรมระบุว่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ Health and Wellness ที่นำสมุนไพรไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต อาทิ เครื่องสำอาง ยาและอาหารเสริม ในปี 2563 มีมูลค่าตลาดรวมราวๆ 91 พันล้านเหรียญสหรัฐ และคาดว่าจะขยายไปสู่ระดับ 166 พันล้าน

เหรียญสหรัฐ ภายในปี 2573 เฉลี่ยเติบโตร้อยละ 6.5 ต่อปี

ขณะที่ประเทศไทยเล็งเห็นโอกาสทางการตลาดจากเทรนด์บริโภคดังกล่าว รวมทั้ง มีความได้เปรียบด้านวัตถุดิบมีสมุนไพรกว่า 1,800 ชนิดที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงอุตสาหกรรมได้ จึงนำไปสู่นโยบายสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจสมุนไพรของไทย และประการสำคัญการสร้างมายั่งยืนให้กับตลาดสมุนไพรของไทย เป็นต้นว่าการยกระดับการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างให้มากขึ้นครอบคลุมทั้งระบบ

โดยภาครัฐทำคลอดนโยบายสนับสนุนส่งเสริมสมุนไพรไทยมาอย่างต่อเนื่อง ล่าสุดเร่งเครื่อง “แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2566-2570” ภายใต้การกำกับของคณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ขับเคลื่อนตามแผนจะก่อให้เกิดการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ส่งเสริมความเชื่อมั่นในการใช้สมุนไพร รวมทั้ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นำมาซึ่งความมั่นคงทางสุขภาพและเศรษฐกิจของประเทศ

ระดับต้นน้ำ ยกตัวอย่างเช่น เพิ่มพื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 50,000 ไร่ในปี 2570

ระดับกลางน้ำ ยกตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการสมุนไพรโดยเฉพาะเอสเอ็มอีมียอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ในปี 2570

ระดับปลายน้ำ ยกตัวอย่างเช่น การส่งออกผลิตภัณฑ์สมุนไพรไปนอกอาเซียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี จำนวนการสั่งใช้ยาจากสมุนไพรในระบบสาธารณสุขเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 10 ในปี 2570 และจำนวนยาจากสมุนไพรเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร/บัญชียาหลักอย่างน้อย 50 รายการภายในปี 2570 เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ประกาศ “สมุนไพร Herbal Champions 15 รายการ” ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2566-2570 เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสมุนไพรตลอดห่วงโซ่คุณค่า วางเป้าหมายออกสู่ตลาดโลก สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 สมุนไพรที่มีความพร้อมเพื่อการพัฒนาต่อยอด 3 รายการ ได้แก่ ขมิ้นชัน ฟักทะเลโยจระ และกระชายดำ และกลุ่มที่ 2 สมุนไพรที่มีศักยภาพและต้องการความต่อเนื่องในการพัฒนา 12 รายการ ได้แก่ บัวบก มะขามป้อม ไพล ชิง กระชาย วานหางจระเข้ กวาวเครือขาว มะระขี้นก เพชรสังฆาต กระเทียม กัญชง และกัญชา

นพ.รังษิย เลิศวิไลรัตนพงศ์ อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เผยว่าสมุนไพร Herbal Champions ทั้ง 15 รายการ จะช่วยขยายตลาดสมุนไพรไทยในเวทีโลกได้ อย่างไรก็ตามก็ตี ตลาดหลายรายการ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง 3 รายการแรก ขมิ้นชัน ฟักทะเลโยจระ และกระชายดำมีความต้องการในตลาดโลกอยู่แล้ว

“ขมิ้นชัน” เป็นสมุนไพรที่นิยมแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ มีสรรพคุณทางยาโดดเด่นด้านระบบทางเดินอาหาร มีศักยภาพเติบโตสูง มูลค่าตลาดหลักหมื่นล้านบาท

อ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงพาณิชย์ พบว่า ตลาดโลกมีมูลค่าการส่งออกขมิ้นชันถึง 366.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อินเดียส่งออกสูงสุด 225.54 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น 61.5% การนำเข้ามีมูลค่า 382.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยสหรัฐอเมริกานำเข้าสูงสุด 62.74 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็น 16.4% ส่วนตลาดประเทศไทย มีมูลค่าการส่งออกขมิ้นชัน 2.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 1.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกขมิ้นชันลำดับที่ 14 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนเพียง 0.8% ของตลาดส่งออกทั้งหมด แม้ว่าปัจจุบัน ไทยจะมีราคาส่งออกขมิ้นชันต่อหน่วย 2,244 เหรียญสหรัฐต่อตัน สูงกว่าราคาต่อหน่วยของโลก (1,612 เหรียญสหรัฐต่อตัน) แต่ไทยยังมีศักยภาพที่จะพัฒนา และเพิ่มมูลค่าขมิ้นชันได้ เช่น การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการเกษตร และการแปรรูปขมิ้นชัน เป็นต้น สะท้อนให้เห็นว่าโอกาสของขมิ้นชันในตลาดโลกยังมีอีกมาก

“ฟักทะเลโยจระ” เป็นยาสมุนไพรสรรพคุณโดดเด่นด้านการรักษาอาการหวัด อาการเจ็บคอ และอาการไอ โดยระยะที่ผ่านมาเป็นสมุนไพรที่มีความต้องการในตลาดเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีการคาดการณ์ตลาดของยาฟักทะเลโยจระในประเทศไทยปัจจุบันมีมูลค่ามากกว่า 1,000 ล้านบาท

รายงานของ The Global Industry Research เผยปี 2565 สรรกักฟักทะเลโยจระในตลาดโลก มีมูลค่า 164.18 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดการณ์ว่าจะเติบโตขึ้นเป็น 331.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2028 โดยเชื่อว่าฟักทะเลโยจระ จะยังคงเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค รวมถึงเป็นทางเลือกของผู้ที่ต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นโอกาสดีในการผลักดันฟักทะเลโยจระให้เป็นสมุนไพรที่สร้างเศรษฐกิจให้กับประเทศ

“กระชายดำ” หรือ “โสมไทย (Thai Ginseng)” พืชเฉพาะถิ่นของประเทศไทย แม้จะยังเป็นที่รู้จักในประเทศไทยไม่มากนัก แต่กลับเป็นสมุนไพรที่ได้รับความนิยมในตลาดต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เป็นต้น ปัจจุบันตลาดในประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกระชายดำอยู่หลากหลาย อาทิ กลุ่มเครื่องดื่มสำหรับนักกีฬา เครื่องดื่มชูกำลัง กาแฟผสมกระชายดำ อาหารเสริม ยาแผนโบราณ เป็นต้น

สรรพคุณของกระชายดำ เพิ่มสมรรถนะทางกาย ทำให้สดชื่น และสามารถออกกำลังได้นานขึ้น จึงมีแนวโน้มถูกนำไปใช้ใน

ผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนัก กลุ่มผลิตภัณฑ์สำหรับนักกีฬาและสำหรับผู้สูงอายุ จากข้อมูลสถิติการนำเข้า-ส่งออก ของกรมศุลกากรระหว่างปี 2559-2564 พบว่าประเทศไทยมีการส่งออกวัตถุดิบกระชายดำ 172 ล้านบาท และสารสกัดกระชายดำ 44.5 ล้านบาท

นอกจากนี้ Future Market Insights (FMI) ยังมีการประเมินความต้องการตลาดของสารกลุ่มฟลาโวน (flavones) ซึ่งเป็นสารสำคัญที่พบมากในกระชายดำ มีมูลค่าสูงถึง 12.9 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2574 ซึ่งถือเป็นโอกาสของประเทศไทยในการพัฒนากระชายดำอย่างจริงจัง เพื่อสร้างชื่อเสียงและเศรษฐกิจให้แก่ประเทศต่อไป

ขณะเดียวกัน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (DITP) โดยสำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ เดินหน้าขยายตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย รองรับความต้องการทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศ ยกกระดับเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามแนวคิดเศรษฐกิจใหม่ BCG Model คาดการณ์ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยมีมูลค่าสูงถึง 59,500 ล้านบาท ภายในปี 2569

นายภูสิต รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์ อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (DITP) เปิดเผยว่า ตลาดสมุนไพรมีแนวโน้มขยายตัวทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ เห็นได้จากข้อมูลการคาดการณ์มูลค่าตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรของ Euromonitor ว่าในปี 2569 ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรในประเทศไทยจะมีมูลค่าถึง 59,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 30.37 จากปี 2564 ที่มีมูลค่า 45,640 ล้านบาท

ขณะที่การค้าปลีกผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั่วโลกในปี 2564 มีมูลค่าประมาณ 1.92 ล้านล้านบาท โดยภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีมูลค่าสูงสุด รองลงมา คือ ภูมิภาคอเมริกาเหนือ และภูมิภาคยุโรปตะวันตก ตามลำดับ

-2-

ขณะที่นโยบายของกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ในปี 2566 ขับเคลื่อนภายใต้แนวคิดคนไทยสุขภาพดี เศรษฐกิจไทยมั่งคั่ง (Health for Wealth) นำสุขภาพมาขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก สมุนไพร ภูมิปัญญาไทย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นปัจจัยขับเคลื่อน ซึ่งจะมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) ในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ประชาชน ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศ และปกป้องคุ้มครองภูมิปัญญาทางการแพทย์แผนไทยสมุนไพรไทยที่เป็นวัฒนธรรมชาติ

รวมทั้งมีการส่งเสริมให้เกิดการใช้สมุนไพรในระบบหลักประกันสุขภาพ ทั้งระบบประกันสังคม ระบบสวัสดิการข้าราชการ และระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (บัตรทอง) โดยปัจจุบันมี

การผลิตสมุนไพรเถื่อนที่ยังคงตรวจพบอยู่เป็นประจำ

การใช้ยาสมุนไพรในระบบประกันสุขภาพ จากบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร คิดเป็นสัดส่วนเพียง 1%

รายการยาจากสมุนไพรอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติแล้ว 94 รายการ อาทิ ตำรับยาแผนไทย 3 รายการ ได้แก่ ยาแก้ลม แก้กษัย ยาสุขไสยาสน์ ยาทำลายพระสุเมรุ ยาจากกัญชา 8 รายการ ยาน้ำมันกัญชา 5 รายการ รวมถึงฟ้าทะลายโจร

ทั้งนี้ น้อยในกำกับของคณะกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ในการพิจารณาคัดเลือกยาจากสมุนไพรที่มีสรรพคุณ หรือข้อบ่งชี้ที่ชัดเจน ได้รับการรับรอง มีส่วนประกอบเป็นสมุนไพรที่สามารถผลิตหรือปลูกได้ในประเทศเป็นหลัก เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงยาจากสมุนไพรได้เพิ่มมากขึ้น พร้อมขับเคลื่อนให้เกิดการใช้ยาจากสมุนไพรในระบบบริการสาธารณสุข

แต่ภาพรวมของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าทั้ง 3 ระบบ พบว่าสัดส่วนการใช้ยาจากบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพรคิดเป็นเพียง 1% เมื่อเทียบกับยาแผนปัจจุบันในบัญชียาหลักแห่งชาติ เป็นประเด็นที่กำลังได้รับความสนใจในขณะตลาดสมุนไพรไทยเติบโต เหตุใดสัดส่วนการใช้ยาสมุนไพรในระบบหลักประกันสุขภาพจึงย่ำอยู่ที่เดิม

รศ.ดร.ชาติ ทองเรือง ประธานวิทยาลัยเภสัชกรรมสมุนไพร ภายใต้สภาเภสัชกรรม อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และเครือข่ายวิจัยสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) อธิบายว่าปัจจัยสำคัญที่กำหนดว่าระบบบริการจะมีการใช้ยาสมุนไพร มากน้อยเพียงใด คือ บุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งต้องยอมรับว่าส่วนหนึ่งไม่ค่อยมีความมั่นใจในคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยของยาสมุนไพร

ประเด็นนี้กลายเป็นคอขวดที่ทำให้ยาสมุนไพรไม่ถูกได้ในระบบประกันสุขภาพอย่างเต็มกำลัง กล่าวคือแม้จะมีช่องทางและสิทธิที่เอื้อต่อการสั่งจ่ายยาสมุนไพร แต่บุคลากรไม่เลือกที่จะสั่งจ่าย ดังนั้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่น สิ่งที่ต้องดำเนินการคือการนำหลักสูตรการศึกษาวิจัยยาสมุนไพรในบัญชียาหลักฯ มาสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสร้างความมั่นใจในประสิทธิภาพให้กับผู้ให้บริการทางการแพทย์ในการเลือกใช้ยาสมุนไพร คู่ขนานไปกับการสร้างเงื่อนไข และนโยบายที่ชัดเจนในการจูงใจให้แพทย์ และเภสัชกรสั่งจ่ายยาสมุนไพรมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการยืนยันถึงประสิทธิภาพไปด้วยในตัว

ภญ.พัชรกา ลิพศิริกุล หัวหน้าโครงการประเมินเทคโนโลยี และนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) เปิดเผยว่ายาแผนไทยนั้นเกิดมาจากการสั่งสมองค์ความรู้ของบรรพบุรุษในการใช้ตำรับยาแผนโบราณในการรักษาโรคต่างๆ สืบทอดต่อกันมายาวนาน ขณะที่ยาแผนปัจจุบันเป็นยาที่เกิดจากการทดลองทางห้องปฏิบัติการ ทั้งในหลอดทดลองและทดลองกับสัตว์เพียงไม่กี่ปี เมื่อมาใช้กับคนจึงต้องมีการประเมินทั้งความปลอดภัยและประสิทธิผล รวมไปถึงความคุ้มค่าโดยเฉพาะยาใหม่ที่มีราคาแพง

ยาแผนโบราณเกิดจากองค์ความรู้ของบรรพบุรุษในการใช้ฟ้าทะลายโจรลดไข้และแก้เจ็บคอ ซึ่งที่จริงอาจจะดีกว่าสิ่งที่ยาแผนปัจจุบันพยายามทำเสียอีก เพราะยาแผนปัจจุบันทดลองเพียงไม่กี่ปี เช่น 3 ปีก็ขายได้แล้ว ขณะที่ยาสมุนไพรมันพิสูจน์มาแล้วเป็นร้อยปี

ทั้งนี้ การมียาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติเป็นไปเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน การใช้และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพและการแพทย์แผนไทย เพราะยังใช้กันในวงจำกัดและมีต้นทุนการผลิตและราคาที่สูงกว่ายาแผนปัจจุบัน ทำให้การประเมินความคุ้มค่าอาจไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมสำหรับยาแผนไทย

รศ.ดร.จิราพร ลิ้มปานานนท์ ประธานคณะอนุกรรมการ

พัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ที่ปรึกษาคณะกรรมการกำกับทิศแผนงานวิจัยพัฒนาระบบยา (สวรส.) อธิบายว่ารายการยาที่บรรจุลงในบัญชียาหลักแห่งชาติ-บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร เป็นยาที่ผ่านการกลั่นกรองอย่างเข้มงวด โดยคณะผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบัน และเภสัชกรรม ทำหน้าที่ประเมินอย่างรอบด้าน เพื่อให้ได้รายการยาที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ตลอดจนความปลอดภัย จากนั้นเมื่อได้ข้อสรุป ทางคณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักฯ ที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ต้องพิจารณาเห็นชอบและ

ประกาศใช้ต่อไป ประชาชนและบุคลากรสุขภาพจึงเชื่อมั่นและมั่นใจได้อย่างแน่นอน

โดยเสนอว่า หาก สปสช. (สิทธิบัตรทอง มีผู้ใช้สิทธิกว่า 48 ล้านคน) สามารถผลักดันให้เกิดการใช้ยาสมุนไพรใน “โครงการเจ็บป่วยเล็กน้อย 16 กลุ่มอาการ รัพยาพริที่ร้านยา” ซึ่งมีกว่า 500 แห่งทั่วประเทศได้ ก็จะเป็นการสนับสนุนการใช้ยาสมุนไพรในระบบหลักประกันฯ ให้มากขึ้น โดยอาจจัดคู่มือการใช้ยาไว้ให้กับเภสัชกร เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการจ่ายยามากขึ้น รวมถึงยังส่งผลกระทบต่อพัฒนา ระบบสุขภาพปฐมภูมิด้วย

นอกจากนั้น ใน 16 กลุ่มอาการเจ็บป่วยเล็กน้อย ส่วนใหญ่สามารถรักษาได้ด้วยยาสมุนไพรในบัญชียาหลักฯ ซึ่งก็เป็นยาที่ร้านยาจำหน่ายอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ยังมียาที่ควรสนับสนุนให้จ่ายในโครงการเจ็บป่วยเล็กน้อย 16 กลุ่มอาการ ได้แก่ ยาที่เป็นยาสามัญประจำบ้าน หรือยาอื่นๆ ที่มีส่วนประกอบของสารสกัดสมุนไพร

ที่น่าสังเกต ยาสมุนไพรเป็นที่นิยมของผู้บริโภคชาวไทย และจำนวนไม่น้อยต้องการบริการรักษาด้วยสมุนไพรทางเลือก ซึ่งผลิตภัณฑ์สมุนไพรจึงเป็นโอกาสทางธุรกิจ เพราะเป็นทางเลือกสุขภาพที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน และไม่ใช้เรื่องแปลกที่ผู้เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ทั้งผลิตภัณฑ์สมุนไพรเถื่อน อวดอ้างสรรพคุณเกินจริง ฯลฯ

ยกตัวอย่าง เมื่อช่วงปลายเดือน เม.ย. 2566 คณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แถลงปฏิบัติการตรวจค้นสถานทีลักลอบผลิตและขายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเถื่อน พื้นที่จ.กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำหน่ายผ่านเฟซบุ๊ก “หมอเถียรแพทย์แผนจีน” อวดอ้างยาขนานเดียวสามารถรักษาอาการต่างๆ ได้ครอบจักรวาล เช่น สามารถปรับสมดุลร่างกาย รักษาเรื่องกรนอนไม่หลับ อ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย ไมเกรน กรดไหลย้อน ขับถ่ายไม่ดี ซาปลายมือปลายเท้า ออฟฟิศซินโดรม บำรุงตับ ฯลฯ

โดยตรวจยึดผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ชนิดแคปซูล จำนวน 1,000 กระปุก (60,000 แคปซูล), ผลิตภัณฑ์สมุนไพรจีนชนิดน้ำบรรจุถุง รอการจำหน่าย กว่า 700 ถุง และเครื่องจักรสำหรับผลิตสมุนไพรจีน มูลค่ากว่า 800,000 บาท ทั้งนี้มีความผิดตาม พ.ร.บ.ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562 ฐาน “ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรโดยไม่ได้รับอนุญาต” ระวังโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือปรับไม่เกิน 300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หรือกรณีการบุกแหล่งผลิตน้ำสมุนไพรผสมสารสเตียรอยด์ในปี 2565 “ผลิตภัณฑ์น้ำสมุนไพรยากษ์สันญูแดง” ซึ่งโฆษณาอวดอ้างบำรุงร่างกาย ช่วยเจริญอาหาร ด้านการอักเสบของข้อ หลังและอวัยวะปอดทุกชนิด ทว่า มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากตีเกินแล้วเกิดอาการผิดปกติทางร่างกาย นำสู่การร้องเรียนไปยัง อย. ประธานเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นสถานที่ผลิตและเก็บผลิตภัณฑ์สมุนไพรในพื้นที่ จ.ขอนแก่น พบของกลางน้ำสมุนไพรกว่า 20,000

ขวด, ยาเม็ดในกลุ่มสเตียรอยด์ 2.092.000 เม็ด, ยาเม็ดแก้ปวดไม่มี
ทะเบียน 2,224,000 เม็ด ยาเม็ดแก้แพ้ 5,000 เม็ด รวมมูลค่ากว่า
10 ล้านบาท

โดยมีความผิดตาม พ.ร.บ. อาหาร 2522 ว่าด้วยการผลิต
และจำหน่ายอาหารไม่บริสุทธิ์ เป็นอาหารที่มีสิ่งที่น่าจะเป็นอันตราย
แก่สุขภาพเจือปนอยู่ด้วย มีระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับ
ไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และพ.ร.บ ยก 2510 ว่าด้วย
การขายยาแผนปัจจุบันโดยไม่ได้รับอนุญาต ระวางโทษจำคุกไม่เกิน
5 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 บาท และขายยาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน
ตำรับยา ระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

และแม้รัฐประสานความร่วมมือจับกุมผลิตภัณฑ์สมุนไพร
เถื่อนอย่างต่อเนื่อง แต่ก็อาจเล็ดลอดหายตาไปบ้าง ซึ่งประชาชน
สามารถตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นด้วยตัวเองผ่าน www.fda.moph.go.th
และ [Line@FDAThai](https://line.me/tv/p/1556@fdathai) หรือหากพบผลิตภัณฑ์ที่ต้องสงสัย
หรือไม่ได้รับอนุญาต สามารถแจ้งได้ที่สายด่วน อย.1556 หรือผ่าน
Email : 1556@fda.moph.go.th [Line@FDAThai](https://line.me/tv/p/1556@fdathai), Facebook
: [FDAThai](https://www.facebook.com/fdathai) หรือ ตู้ปณ.1556 ปณฝ.กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี
11004 หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทั่วประเทศ หรือพบเห็น
การกระทำความผิด สามารถแจ้งได้ที่ สายด่วน ปคบ.1135 หรือ
เพจ ปคบ. เตือนภัยผู้บริโภค

สุดท้ายยังคงต้องจับตลาดสมุนไพรไทย กับบทบาทของ
รัฐในการสร้างเสริมความยั่งยืน ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมตั้งแต่
ต้นน้ำยันปลายน้ำให้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ส่วนการใช้ยาสมุนไพรไทยในบัญชียาหลักแห่งชาติ แต่ไม่
ได้รับความนิยมสั่งจ่ายเพื่อใช้รักษาใน 3 ระบบหลักประกันสุขภาพ
ของประเทศไทย เข้าใจว่าเป็นการแพทย์ทางเลือก ซึ่งการแพทย์
แผนไทยยังอยู่ในวงจำกัด ■

'แม่แจ่มโมเดล'

ต้นแบบ กระดุมเม็ดแรก

แก้ปัญหากินที่ทำกินชุมชนในพื้นที่ป่า

ในอดีตเมื่อกว่า 50 ปีที่แล้ว ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้กว่า 40% หรือเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ประเทศ และแม้ว่าปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้จะลดลงเหลือประมาณ 31% แต่ปัญหาการทับซ้อนระหว่างพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกินของชุมชนกับพื้นที่ป่าไม้ยังคงมีอยู่ หลายพื้นที่เป็นปัญหาตักยัดเยียดมาอย่างยาวนาน ส่งผลกระทบต่อสิทธิในที่ดินทำกิน และการพัฒนาพื้นที่ ที่เมื่อขาดความมั่นคงในการใช้ประโยชน์ที่ดินแล้ว จึงตามมาด้วยปัญหาการบุกรุกป่าเพิ่มเติม การใช้พื้นที่อย่างขาดการดูแลรักษา และวนกลับมาเป็นปัญหาคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ ที่แม้มีที่ทำกินแต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนได้

อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวงวนของปัญหาพื้นที่ทำกิน ที่ทับซ้อนอยู่ในเขตพื้นที่ป่า ด้วยพื้นที่กว่า 80% ของอำเภอแม่แจ่มเป็นเขตพื้นที่ป่า ที่เป็นทั้งเขตป่าสงวนแห่งชาติแม่แจ่ม 1,351,110 ไร่ หรือ 79.6% เป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ 3 แห่ง (อุทยานแห่งชาติแม่โจ้ อุทยานแห่งชาติออบหลวง และอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์) รวม 317,773 ไร่ หรือ 19% และมีพื้นที่

เพียง 23,815 ไร่ หรือ 1.4% เท่านั้น ที่มีเอกสารสิทธิทางราชการ ได้แก่ โฉนด น.ส.3 ส.ป.ก.4-01 และนิคมการเกษตร ในขณะที่มีการใช้ประโยชน์พื้นที่จริง 437,712 ไร่ หรือ 25.6% พื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันส่วนใหญ่จึงไม่ได้รับสิทธิในการอยู่อาศัยและทำกินอย่างถูกต้อง และทับซ้อนอยู่กับพื้นที่ป่า

นายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กล่าวว่า นโยบายการจัดที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร ตามแนวทางของ คทช. (คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) ในปี 2557 จึงเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายให้กับราษฎร รวมถึงการดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่า ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541

"ทส.ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการจัดหาที่ดิน ซึ่งเป็นขั้นตอนแรก หรือกระดุมเม็ดแรก ของการจัดที่ดินทำกินให้กับชุมชน จึงได้เสนอพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินใน

มติชน

Matchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/ชีวิตคุณภาพ - กระแสทรรศน์

วันที่: เสาร์ 6 พฤษภาคม 2566

ปีที่: 46

ฉบับที่: 16491

หน้า: 12(บน)

Col.Inch: 114.29 Ad Value: 125,719

PRValue (x3): 377,157

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: 'แม่แจ่มโมเดล' ต้นแบบ กระตุ้มเม็ดแรก แก้ปัญหาที่ทำกินชุมชนในพื้นที่ป่า

พื้นที่ป่าไม้ ทุกประเภท ผ่านคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 เพื่อปลดล็อกแนวทางการแก้ไขปัญหาในแต่ละกรณีได้อย่างครบถ้วน กระบวนการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินในพื้นที่อำเภอแม่แจ่มจึงเริ่มเห็นผลเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น

“ประกอบกับการขับเคลื่อนที่เข้มแข็งร่วมกันระหว่างส่วนราชการ ทั้งกรมป่าไม้ ทส. จังหวัดเชียงใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นายอำเภอแม่แจ่ม และชุมชนในพื้นที่ รวมถึงภาคประชาสังคม ที่มีการปรึกษาหารือทำความเข้าใจร่วมกันมากขึ้น มีการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งการจัดทำข้อมูลในเชิงพื้นที่ การกำหนดแนวเขตที่ดิน การมองปัญหาและหาทางออกร่วมกันทั้งระบบ เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในอำเภอแม่แจ่มอย่างจริงจัง จึงเป็นที่มาของการทำงานในรูปแบบ ‘แม่แจ่มโมเดล’ ” ปลัด ทส.กล่าว

ผลจากความพยายามในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

จากทุกฝ่ายมากกว่า 10 ปี วันนี้ อำเภอแม่แจ่มได้รับหนังสืออนุญาตตามมาตรา 16 และการอนุมัติโครงการตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, 2 ทำให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เกิดความมั่นคงในการประกอบอาชีพ สามารถพัฒนาพื้นที่ให้มีระบบสาธารณสุขปลอดภัยขั้นพื้นฐานได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน ทั้งยังทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างราษฎรกับเจ้าหน้าที่ในการฟื้นฟูสภาพป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียวมีส่วนร่วมบำรุงรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารของประเทศ ตามเงื่อนไขการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์และอยู่อาศัย และการดำเนินการตามโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, 2 เพื่อการป้องกันดูแลรักษาพื้นที่ป่าให้คงอยู่ร่วมกัน และฟื้นฟูระบบนิเวศป่าให้กลับมีความอุดมสมบูรณ์อีกครั้ง

มติชน

Matchon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/ชีวิตคุณภาพ - กระแสทรรศน์

วันที่: เสาร์ 6 พฤษภาคม 2566

ปีที่: 46

ฉบับที่: 16491

หน้า: 12(บน)

Col.Inch: 114.29 Ad Value: 125,719

PRValue (x3): 377,157

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: 'แม่แจ่มโมเดล' ต้นแบบ กระตุ้มเม็ดแรก แก้ปัญหาที่ทำกินชุมชนในพื้นที่ป่า

โดยการแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม แบ่งการแก้ปัญหาออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินมาก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3, 4, 5 เนื้อที่ 24,196 ไร่ กรมป่าไม้ได้กำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายและได้ออกหนังสืออนุญาตตามมาตรา 16 เพื่อให้จังหวัดเชียงใหม่นำไปดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้กับชุมชนตามนโยบาย คทช.แล้ว

กลุ่มที่ 2 ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช.ที่ 66/2557 ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3, 4, 5 เนื้อที่ 12,590 ไร่ จำนวน 46 หมู่บ้าน กรมป่าไม้อยู่ระหว่างประสานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการยื่นขออนุญาต เพื่อออกหนังสืออนุญาตให้ดำเนินการจัดที่ดินทำกินแบบแปลงรวม พร้อมเงื่อนไขให้ปลูกป่าเศรษฐกิจ 50% ของพื้นที่

กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 ได้แก่ ราษฎรที่อยู่อาศัยทำกิน

ก่อนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, 2 และราษฎรที่อยู่อาศัยทำกินหลังมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, 2 และต้องปฏิบัติตามคำสั่ง คสช.ที่ 66/2557 เนื้อที่รวม 356,814 ไร่ กรมป่าไม้ได้อนุมัติโครงการตามมาตรา 19 ให้สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 (เชียงใหม่) เข้าไปดำเนินการจัดระเบียบการใช้ที่ดินตามมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวมให้กับราษฎรโดยถูกต้องต่อไป

"ผลสำเร็จของการแก้ไขปัญหาในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม หรือ 'แม่แจ่มโมเดล' จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีกลไกสนับสนุนอย่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ.2562 และความร่วมมือจากทุกฝ่าย ที่ต้องการแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรอย่างจริงจัง รวมถึงพลังความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น และการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ทุมเทของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบอย่างกรมป่าไม้ ซึ่งเป็น 3 องค์ประกอบหลัก ที่จะขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไปไม่ได้ ที่ทำให้ 'แม่แจ่มโมเดล' ในวันนี้ เป็นต้นแบบของการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าของราษฎรอย่างเป็นระบบ ที่จะนำไปสู่การขยายผลในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป" นายจตุพรกล่าว

การแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าให้กับราษฎร จึงเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของภาครัฐในทุกยุคสมัย ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ที่เชื่อมโยงกับการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อความกินดีอยู่ดีของพี่น้องประชาชนในทุกพื้นที่อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

□ บาดามัสมาแล้ว

นายเอกพล เพ็ชรพวง ประธานเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
ทุเรียนคุณภาพชายแดนใต้ เปิดเผยว่า ในเดือน ส.ค.นี้ เครือข่าย
วิสาหกิจทุเรียนบาดามัสคุณภาพ จะเปิดพรีออร์เดอร์ให้คนไทย
ได้ลิ้มลองความอร่อยแบบคุณภาพเน้น ๆ จากมือเกษตรกร
โดยตรง ได้ที่เฟซบุ๊กโครงการทุเรียนคุณภาพ สามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ หลังจากที่ผ่านมามีผลผลิตเกือบ 100% โดยจะ
ถูกส่งออกไปต่างประเทศ โดยเฉพาะในปี 65 ที่สามารถสร้างราย
ได้กว่า 18 ล้านบาท มีราคาส่งออกเฉลี่ยอยู่ที่ กก.ละ 93 บาท โดย
หมอนทองบาดามัสเป็นทุเรียนภูเขา ไม่สามารถเร่งเก็บได้ ต้อง
ปล่อยให้สุกตามธรรมชาติ ท่ามกลางอากาศบริสุทธิ์ มีเปอร์เซ็นต์
แป้ง 35-38% ทำให้หอมหวาน

ข่าวรอบอาณาจักร

● งานเทศกาลผลไม้ของดีระยอง

ระยอง-นายไตรภพ วงศ์ไตรรัตน์ผวจ.ระยอง ประธานจัดงานเทศกาลผลไม้และของดี จ.ระยอง ประจำปี 2566 เมื่อวันที่ 3 พ.ค.ที่สนามกีฬาากลาง จังหวัดระยองมีว่าที่ร.ต.พิรุณ เหมะรักษ์ นายอนันต์ นาคนิยมนายสุพจน์ ต่ออาจหาญร รองผวจ. นายปิยะ ปิติเตชะ นายก อบจ.ระยอง สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว และประชาชนร่วมงานจำนวนมาก มีกิจกรรมโชว์ รถตมแต่งผลไม้ทุกอำเภอการประกวดสุดยอดผลไม้ ระยอง ประกวดธิดาชาวสวน นิทรรศการความหลากหลายสายพันธุ์ทุเรียน บุฟเฟ่ต์ผลไม้ ราคา 450 บาท การแสดงคอนเสิร์ตศิลปินชื่อดัง อาทิ ปู่จ๋าน ลองไมค์ ลำเพลิน วงศกร แมนอาร์ โอเวน และศาล สานศิลป์ เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยว จ.ระยอง.

อัปเดตข้อมูลการตลาดเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน

มีงานวิจัยทางการตลาดที่น่าสนใจของผู้บริโภคในยุคใหม่ที่ท่ามกลางสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไปทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU) พร้อมกับคำแนะนำให้กลุ่มธุรกิจได้กำหนดทิศทางกลยุทธ์เข้าถึงผู้บริโภคได้ตรงจุดและสร้างแบรนด์ให้เติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต

ภายใต้หัวข้อของการวิจัยเรื่อง “What If Marketing การตลาดสามมิติสู่การเปลี่ยนแปลง” เพื่อศึกษาพฤติกรรม ทักษะคิดและความเชื่อในการบริโภคอาหารที่ดีต่อสุขภาพ การดูแลสุขภาพจิต และการบริโภคสินค้าเพื่อความยั่งยืน ในแต่ละกลุ่มช่วงอายุ เพศ สู่การคิดค้นกลยุทธ์การตลาดใหม่ที่มีความสำคัญต่อ “สุขภาพ-ชีวิต-อนาคต” ที่ดีกว่ ผศ.ดร.บุญยงค์กองอาษาภัทร หัวหน้าสาขาการตลาดกล่าวว่า การวิจัยดังกล่าวได้ทำการสำรวจ 1,180

ตัวอย่าง แบ่งเป็น 1.วิจัยเชิงสำรวจ 1,000 คน เพศหญิง 65.5% เพศชาย 27.2% และ LGBTQIA+ 7.3% แบ่งตามเจนเนอเรชันดังนี้ กลุ่มเบบี้บูม กลุ่มที่เกิดปี 2489-2507 สัดส่วน 3.6% กลุ่มเจนเอ็กซ์ (2508-2522) สัดส่วน 10.8% เจนวาย (2523-2543) สัดส่วน 33.6% และเจนแซด (2543-2553) ในสัดส่วน 51.1% แบ่งตามสถานะ คนโสด 82.4% สมรส 17.6% และ 2.สัมภาษณ์เชิงลึก 180 คน

ผลวิจัยได้พบปัญหาพฤติกรรมเชิงลบของคนไทยที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ใน 3 ประเด็นสำคัญ คือ การกินอาหารที่ดีต่อสุขภาพ การดูแลสุขภาพจิต และการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่คนไทยตื่นตัวเป็นอย่างมากและมีการออกมาเรียกร้องให้ผู้คนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น

ทั้งนี้ข้อมูลกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ระบุว่า ปี 2564 ที่ผ่านมาพบว่าคนไทยมีปัญหาน้ำหนักเกินในผู้ใหญ่ถึง 46.2% หรือ 26 ล้านคน จากประชากรทั่วประเทศและระบุว่า คนไทยยังมีภาวะโรคอ้วนติดอันดับ 2 ของอาเซียน ไม่เพียงแต่สร้างความเสียหายให้สุขภาพเท่านั้น แต่ยังสร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจไทยถึง 1.27% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) หรือมากกว่า 2 แสนล้านบาท

ด้านนางสาวจันทร์กานต์ เบ็ญจพร นักศึกษาปริญญาโท วิทยาลัยการจัดการ CMMU ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมวิจัย กล่าวว่า วิจัยนี้ทำให้ค้นพบปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไทยจากเชิงลบสู่เชิงบวกใน 3 ประเด็น คือ 1.การกินอาหารที่ดีต่อสุขภาพผลวิจัยพบว่า ผู้บริโภคต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกินอาหารให้ดีขึ้นด้วย 3 ปัจจัย คือ 1.ต้องการรักษาและคงสุขภาพระยะ

ยาว 2.เสริมภาพลักษณ์ และ 3.ป้องกันโรค โดยประเภทอาหารที่ดีต่อสุขภาพ ขณะที่คุณลักษณะของอาหารที่ดีต่อสุขภาพผลวิจัยพบว่าอาหารที่ปลอดภัยและรสชาติอร่อยมาเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ อาหารไขมันต่ำ และอาหารไขมันต่ำ อย่างไรก็ตาม พบอุปสรรคคือ 1.ราคาสูงกว่าอาหารปกติ 2.หาซื้อยากกว่า 3.รสชาติอร่อยสู้อาหารทั่วไปไม่ได้ ช่องทางในการเปิดรับข้อมูลด้านอาหารที่ดีต่อสุขภาพพบว่า กลุ่มเบบี้บูมมาจนถึงเจนวาย นิยมรับข้อมูลผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก และเสิร์ชเอ็นจิน ขณะที่กลุ่มเจนแซดนิยมช่องทางยูทูบ และติ๊กต็อก

สำหรับเรื่อง (ไม่) ถัดกับสุขภาพใจ ซึ่งการดูแลสุขภาพจิตพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดคือ 1.หน้าที่ความรับผิดชอบ

2.การเงิน 3.สุขภาพ เมื่อเจาะลึกลงไปพบว่ากลุ่มเจเนวายมีความเครียดมากที่สุด ส่วนใหญ่เกิดจากเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และต้องการบาลานซ์ความสุขกับความสำเร็จคู่กัน รองมาคือกลุ่มเจนแซด เครียดเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการทำงาน การเรียน เน้นให้ความสำคัญต่อความสุขมากกว่าความสำเร็จตามด้วยกลุ่มเจนเอ็กซ์ที่เครียดจาก

หน้าที่ความรับผิดชอบที่มากขึ้น และเข้าใกล้วัยเกษียณรวมถึงการวางแผนชีวิต และกลุ่มเบบี้บูม เครียดเรื่องปัญหาสุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บมากที่สุด ไม่อยากเป็นภาระของลูกหลาน สำหรับช่องทางการได้รับข้อมูลด้านการดูแลสุขภาพใจที่นิยม พบว่ากลุ่มเบบี้บูมไปจนถึงเจเนวายรับข้อมูลผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก

และเสิร์ชเอ็นจิน ขณะที่กลุ่มเจนแซด นิยมช่องทางยูทูบ เฟซบุ๊ก และลิสต์อ็อก

สุดท้าย การรักษาสังแวดล้อม หรือศาสตร์แห่งความยั่งยืน จากข้อมูลวิจัยพบว่า จากปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งผลให้เกิดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สินค้าและบริการที่เกี่ยวกับความยั่งยืนใน 3 อันดับแรก คือ 1. ตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม 69.9% 2. อยากช่วยแก้ปัญหาระยะยาว 62.6% และ 3. อยากช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิต 61.2% โดยกลุ่มเจนเอเรชั่นที่มีพฤติกรรมให้ความสำคัญกับการใช้สินค้าและบริการที่เกี่ยวกับความยั่งยืนอันดับหนึ่งคือกลุ่มเบบี้บูม รองมาคือเจนแซด เจนเอ็กซ์ และเจเนวาย ซึ่งพฤติกรรมยั่งยืนที่ผู้บริโภคทำมากที่สุด คือ ปิดน้ำ

ปิดไฟเมื่อไม่ใช้งาน ซื้อสินค้าใหม่เป็นสินค้าที่ยั่งยืน และนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ (Reuse)

อย่างไรก็ตาม พบอุปสรรคในการใช้สินค้าและบริการเพื่อความยั่งยืนเช่นกัน โดยเฉพาะราคา จากผลการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 1,000 คน แสดงความคิดเห็นว่า ถ้าราคาสินค้าเพิ่มเฉลี่ย 17% จากราคาปกติผู้บริโภคถึงจะยอมซื้อ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า บ้าน อสังหาริมทรัพย์ รถยนต์ อาหารและเครื่องดื่ม ของใช้ส่วนตัว

นอกจากนี้ ทีมวิจัยยังได้คิดค้นกลยุทธ์แห่งชีวิตที่จะสร้างชีวิต สังคม และแบรนด์ที่ดีขึ้น เรียกว่า "LIFE" เพื่อนำเสนอกลยุทธ์ใหม่ต่อนักการตลาด ผู้ประกอบการ ตลอดจนเจ้าของธุรกิจกลุ่มอาหาร และสุขภาพ ในการสร้างแรงจูงใจและการสื่อสาร ที่จะทำให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นในระยะยาวและสร้างโอกาสต่อธุรกิจอย่างยั่งยืน เริ่มจาก L: Less is more- ลดบางอย่างน้อยลงเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีมากขึ้น I: Image-ภาพลักษณ์แบรนด์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องสร้างความเชื่อต่อผู้บริโภค F: Fear-ความกลัวเป็นจุดที่กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและ E: Experience-การทำให้ผู้บริโภคได้สัมผัสกับประสบการณ์ความเปลี่ยนแปลง

รายงานแนวโน้มหรือเทรนด์การตลาดยุคใหม่นี้ น่าจะเป็นข้อมูลหรือจุดประกายให้บรรดาแบรนด์ต่างๆ ใช้กำหนดกลยุทธ์เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป.

วานิชหนุ่ม
wanich@thairath.co.th

'บอนไซมะพร้าว' ไม้มงคล ทำง่าย..ขายดี

"บอนไซมะพร้าว" ไม้ประดับที่ทั้งสวยและยังเสริมความเป็นสิริมงคล จึงเป็นอีกหนึ่งไม้ประดับที่ได้รับความนิยม ซึ่งการทำบอนไซมะพร้าวนั้นเป็นการย่อขนาดของต้นมะพร้าวให้มีขนาดเล็กกะทัดรัด และตกแต่งให้ต้นมีรูปทรงที่สวยงาม ซึ่งมีวิธีการทำที่ง่ายลงทุนน้อย จะทำเป็นงานอดิเรกหรือทำขายเป็นอาชีพสร้างรายได้ก็น่าสนใจ..ที่วันนี้คอลัมน์ "ช่องทางทำกิน" มีข้อมูลมานำเสนอให้พิจารณา

วีระ ศรีสุพรรณ ผู้ที่ทำ "บอนไซมะพร้าว" ขายสร้างรายได้ เล่าว่า...การทำบอนไซมะพร้าวเป็นอาชีพเสริมรายได้ อาชีพหลักจริง ๆ ทำงานเป็นนักการภารโรงอยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง และก็มีหน้าที่ขับรถรับส่งนักเรียนอยู่เป็นประจำ ซึ่งเวลาขับรถรับส่งนักเรียนก็จะเห็นมะพร้าวแก่ที่ชาวสวนทิ้งให้ลอยอยู่ในคลองเยอะเต็มไปหมด ทำให้เกิดความรู้สึกเสียใจ คิดว่าน่าจะนำมาใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าอะไรได้ จนได้ไปเห็นว่ามีการนำมะพร้าวมาทำเป็นบอนไซมะพร้าวขายได้ ก็เลยเกิดความคิดที่จะลองทำดูบ้าง แต่ด้วยที่ไม่มีความรู้ไม่มีพื้นฐานการทำเลย จึงเริ่มศึกษาวิธีการทำบอนไซจากทางช่องยูทูป จากนั้นก็ลองสั่งซื้อบอนไซมา 1 ต้นนำมาเป็นแบบ เพื่อศึกษาว่าวิธีการทำยังไง จากนั้นเริ่มทดลองทำเอง โดยไปเก็บลูกมะพร้าวจากตามคลองที่ชาวสวนเขาทิ้งมาทดลองฝึกลองดูอยู่ประมาณ 6-7 เดือน มะพร้าวเสียไปหลายลูกกว่าที่จะทำได้อย่างที่ต้องการ

"ตอนแรก ๆ ก็ไม่ได้คิดว่าจะทำขายจริงจัง เพราะยังไม่มั่นใจว่างานที่ทำนั้นจะขายได้หรือไม่ ส่วนใหญ่จะทำไว้ให้เป็นของขวัญเพื่อน ๆ จนเริ่มมีคนมาถามหาซื้อ ก็เลยลองทำขาย

เป็นอาชีพเสริมรายได้ โดยให้ลูกถ่ายรูปชิ้นงานและไปโพสต์ขายในเพจเฟซบุ๊กในกลุ่มซื้อขายบอนไซ ปรากฏว่าได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี มียอดออเดอร์สั่งเข้ามาเรื่อย ๆ จึงทำขาย

เป็นอาชีพเสริมรายได้มาจนถึงปัจจุบันก็ประมาณ 1 ปี" วีระกล่าว
ทุนเบื้องต้น ใช้เงินลงทุนประมาณ 1,000 บาทขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุและอุปกรณ์ ทุนวัสดุ อยู่ที่ประมาณ 50% จากราคา ซึ่งราคาขายมะพร้าวบอนไซมีตั้งแต่ 500 บาทขึ้นไปต่อดัน โดยราคาสูงสุดที่ขายอยู่ที่ 1,500 บาทต่อดัน ซึ่งราคาขึ้นอยู่กับความยากง่าย ขนาด และรูปทรงของต้นบอนไซมะพร้าว

วัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็น หลัก ๆ ประกอบด้วย... ลูกมะพร้าว, ดินปลูกต้นไม้, กระจกวางต้นไม้, มีด, กัดเตอร์ และก็มีพวกอุปกรณ์สำหรับใช้ตกแต่งกระจก เช่น หิน, หล้าเทียม เป็นต้น

"มะพร้าวที่นำมาทำต้นบอนไซมะพร้าวนั้นก็จะมีอยู่ 4 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ที่มีลำต้นเป็นสีเขียว, สีเหลือง, สีส้ม และสีน้ำตาล" เจ้าของชิ้นงานกล่าว

ขั้นตอนการทำ...บอนไซมะพร้าว เริ่มจากนำผลมะพร้าวแก่ที่มีต้นเริ่มงอกแล้ว มีลักษณะ

ไม่เป็นรายบุคคล ก่อให้เกิดความไม่สะดวกสำหรับบริษัทฯ เกี่ยวกับเคยขอวีซ่าแบบกรุปทัวร์ ทำให้มีต้นทุนเพิ่มขึ้น ระยะเวลาดำเนินการค่อนข้างนาน ไม่สอดคล้องเป้าหมายนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวไทยจำนวนมาก ตลาดกรุปทัวร์ขนาดใหญ่เจอผลกระทบเต็มเปา

นายศิษฏ์วิฑูร ชีวรัตน์พร นายกสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (ATTA) หรือแอตต้า ให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อสะท้อนว่า ตอนนี้ผู้ประกอบการทัวร์จีนทั้งฝั่งไทยและจีนหยุดหรือชะงักมากกับการปรับเงื่อนไขการขอวีซ่าที่เข้มงวดมากขึ้น และน่าจะกระทบต่อเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวจีนมาไทยปี 2566 ที่ ททท. ตั้งไว้อย่างน้อย 5 ล้านคน

หากดูตัวเลขนักท่องเที่ยวที่เดินทางในรูปแบบกรุปทัวร์ ผ่านบริการบริษัทฯ ที่เที่ยวที่ใช้บริการของสมาคม ATTA ณ สนามบินสุวรรณภูมิ พบว่ากรุปทัวร์เดือนเม.ย. ที่ผ่านมา มีจำนวนเฉลี่ย 1,000-2,000 คนต่อวัน จากประมาณ 3,000-4,000 คนต่อในเดือนมี.ค. 2566 หรือหายไปมากกว่า 50% ซึ่งสะท้อนว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านบริษัทฯ ที่เที่ยวหายไปอย่างชัดเจน

สอดคล้องกับ นายอัยยวัฒน์ ศรีวัฒนประภา ประธานเจ้าหน้าที่บริหารกลุ่มบริษัทฯ คิง เพาเวอร์ เผยว่าในช่วง 4 เดือนที่ผ่านมา จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามาใช้บริการกับคิง เพาเวอร์ ฟันกลับมาเพียงแค่ 30% เท่านั้น ซึ่งยังไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์

เงื่อนไขที่เข้มงวดขึ้นเป็นปัญหาต่อการทำตลาดกรุปทัวร์จีนดังกล่าวข้างต้น มีคำอธิบายจาก นายจาตุรนต์ ภัคติวานิช อธิบดีกรมการท่องเที่ยว ว่าการปรับเงื่อนไขให้นักท่องเที่ยวกรุปทัวร์ยื่นขอวีซ่ารายบุคคลนั้นไม่ใช่กฎใหม่แต่เป็นกฎเดิม ที่ผ่านมารกรมการกงสุลได้ผ่อนผันเรื่อยมา แต่วันที่ 8 พ.ค.นี้เริ่มต้นไป นักท่องเที่ยวจีนทุกคนจะต้องยื่นขอวีซ่าแบบรายบุคคลจากเดิมกรุปทัวร์เคยยื่นเอกสารมาชุดใหญ่ทีเดียวได้ หลักฐานที่พกก็สามารถระบุได้ว่าทุกคนพกที่เดียวกันได้

เรื่องนี้ กรมการท่องเที่ยวกับกงสุลฯ จะประชุมหารือกัน ในวันที่ 10 พ.ค. นี้ว่าจะผ่อนผันต่อในช่วงการฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวจีนหรือไม่ สถานทูตไทยและกงสุลไทยก็อยากผ่อนผัน แต่ที่ผ่านมามาภาคเอกชนท่องเที่ยวเรียกร้องให้แก้ปัญหาระงับวีซ่าศูนย์เหรียญ นอมีนี ฯลฯ ทำให้ต้องเข้มงวดป้องกันการยึดได้ แต่พอเข้มงวดเรื่องการขอวีซ่าก็จะส่งผลกระทบ คือยึดได้ไม่ได้แล้ว เพราะต้องแสดงเอกสารขอวีซ่าเป็นรายบุคคลต่างจากเมื่อก่อนที่ยัดมาแล้วแสดงเอกสารว่าพกที่เดียวกัน

นายจุล ธรรมมงคล อธิบดีกรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ แจงว่า บริษัททัวร์ที่ต้องการยื่นขอวีซ่าแบบกรุปทัวร์นั้นก็ยังทำได้เหมือนเดิม เพียงแค่ไปขึ้นทะเบียนกับสถานทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ในจีนที่ประสงค์จะยื่นขอวีซ่าว่ามีบริษัทคู่สัญญาที่บริษัทฯ ในประเทศไทย เพื่อยืนยันสถานะและส่งเสริมการค้าการลงทุนที่มีประสิทธิภาพขึ้น บริษัทฯ ที่ขึ้นทะเบียนแล้วสามารถยื่นวีซ่ากรุปผ่านระบบ e-visa แทนผู้เดินทางในฐานะเอเยนต์ได้ ซึ่งหลักการยื่นขอเหมือนกับกรุปลงทะเบียนยื่นขอด้วยตัวเอง กล่าวคือ อยู่ที่บ้าน ลงทะเบียนออนไลน์ อัปโหลดเอกสาร ชำระเงิน และรอรับ ซึ่งใช้เวลาอนุมัติไม่เกิน 7 วัน

คำอธิบายเหตุผลที่ต้องเข้มงวดการขอวีซ่าข้างต้นของทางการไทย อันที่จริงก็เป็นเรื่องน่ารับฟังอย่างยิ่ง เพราะที่ผ่านมาก็รู้ๆ กันว่า “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” และ “ทัวร์อั้งยี่” ที่พานักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาเที่ยวไทย แต่ให้บริการทุกอย่างตั้งแต่

ที่พัก รถทัวร์ ร้านค้า ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ฯลฯ ในเครือขายทุนจีนทั้งสิ้นนั้นไม่ได้สร้างรายได้หรือกระจายรายได้ถึงมือธุรกิจชาวไทยและคนไทย การทำเป่าตั้งทัวร์จีนเข้ามาเที่ยวไทยก็ได้แต่เพียงตัวเลข ไม่ได้มีเม็ดเงินเข้ามาหมุนเวียนและกระตุ้นเศรษฐกิจไทยอย่างที่คาดหวังแต่อย่างใด

นายชูวิทย์ ศิริเวชกุล ผู้อำนวยการภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ททท. เชื่อมั่นว่าเป้าหมายนักท่องเที่ยวจีนปีนี้ 5 ล้านคนยังเป็นไปได้สูง โดยช่วงปลายเดือน เม.ย.-ต้นเดือน พ.ค.มียอดบู๊กิ้งของนักท่องเที่ยวจีนเริ่มกลับมาดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเฉลี่ยประมาณ 8,000 คนต่อวัน เพิ่มขึ้นเป็น 1.5-1.8 คนต่อวัน และคาดว่าสถานการณ์จะปรับตัวดีขึ้นเรื่อยๆ หลังจากนั้น

ททท. รายงานสถิติในช่วง 3 เดือนแรก ตั้งแต่เดือน ม.ค.-มี.ค. 2566 มีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาไทย 517,242 คน ส่วนในเดือน เม.ย. ตั้งแต่วันที่ 1-25 มีจำนวน 251,475 คน รวมจำนวนนักท่องเที่ยวจีนสะสมตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.-25 เม.ย. มี 768,717 คน

นายยุทธศักดิ์ สุภสร ผู้ว่าการ ททท. สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวตลาดต่างประเทศเข้าไทย เดือน ม.ค.-มี.ค. 2566 ว่า เห็นการฟื้นตัวเร็วกว่าที่คาดไว้ เมื่อเทียบกับไตรมาส 4/2565 จากการเร่งขึ้นของนักท่องเที่ยวรัสเซียและจีน โดยในภาพรวมมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทย อยู่ที่ 6,518,578 คน สร้างรายได้ 334,701 ล้านบาท ฟื้นตัวประมาณ 60% เทียบไตรมาสก่อนหน้า และ 64% เทียบกับปี 2562

นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา คาดการณ์ช่วงเดือน เม.ย.-มิ.ย. 2566 ในภาพรวมจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยในระดับเดียวกับช่วง 3 เดือนก่อนหน้า จำนวน 6,786,530 คน เพิ่มขึ้น 329% สร้างรายได้ทางการท่องเที่ยว ประมาณ 317,260 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 307% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2565

ค่าไฟแพง สินค้าจ่อขยับปรับราคา

ขณะที่ตัวเลขนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเข้ามาเที่ยวไทยบูทเศรษฐกิจไทยให้ฟื้นยังต้องลุ้น ท่ามกลางเศรษฐกิจโลกที่ยังผันผวนไม่แน่นอน การทำมาหากินของประชาชนคนไทยยังคงฝืดเคือง สวนทางค่าครองชีพที่สูงขึ้น อย่างเช่น ค่าไฟฟ้าแพงที่แบกกันหลังแอน

ล่าสุดมติ “ครม.ลุง” ที่จะเอางบกลางมาอุ้มค่าไฟฟ้าก็ถูกตีกลับจากคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.) เพราะหนังสือที่ส่งไปไม่ครบถ้วน จึงต้องเสนอไปใหม่ และลดวงเงินลงช่วยเหลือผู้ใช้ไฟฟ้าลงมาจาก 11,112 ล้านบาท เหลือ 10,464 ล้านบาท สำหรับดำเนินมาตรการในช่วงเดือน พ.ค.-ส.ค. 2566

อย่างไรก็ดี มาตรการอุ้มค่าไฟรอบนี้ ทางสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ออกมาขวางกลางลำ เพราะไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน ถือเป็นภาระความเสี่ยงไม่ใช่เรื่องที่ “นายกฯ ลุง” ควรทำ เพราะอาจได้เปรียบคู่แข่งขึ้นทางการเมือง

ขณะเดียวกัน น.ส.รสนา โตสิตระกูล อดีตสมาชิกวุฒิสภากรุงเทพมหานคร โพสต์ข้อความในเฟซบุ๊ก รสนา โตสิตระกูล ว่า วิกฤตไฟแพงของชาวบ้าน เป็นโอกาสให้นักการเมืองได้ใช้อั้วยายซื้อเสียงยาย!? รัฐบาลลุงตู่ผู้สร้างปรากฏการณ์ราคาพลังงานแพงทั้งแผ่นดิน ทั้งค่าน้ำมัน ค่าก๊าซหุงต้ม และค่าไฟฟ้า

แบบ “แพงแล้ว แพงอยู่ แพงต่อ” สิ่งที่เป็น “วิกฤต” ของชาวบ้าน แต่กลับเป็น “โอกาส” รัฐบาลลงสู่ ด้วยการขออนุมัติ กกต. ล้วงงบประมาณ 11,112 ล้านบาท มาลดค่าไฟแพง !! ถ้า กกต. อนุมัติให้รัฐบาลลวงเงินหลวงไปลดค่าไฟได้ นอกจากปล่อยเงินหลวงใช้หนี้เอกชน กลบปัญหาที่รัฐบาลก่อไว้แล้ว ยังเป็นการหาเสียงด้วยเงินของประชาชนอีกด้วย เรียกว่าเอา “อัฐยายซื้อเลี้ยงยาย” ซะเลย บ่นกันหนัก !! ซึ่งถ้าทำสำเร็จประชาชนก็รอเผชิญกับค่าไฟในรัฐบาลนี้แบบ “แพงแล้ว แพงอยู่ แพงต่อไป”

ปฏิเสธไม่ได้ว่าค่าไฟฟ้าแพง ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์นั้น นายศุภรัตน์ ศิริสุวรรณากร ประธานกิตติมศักดิ์กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ยอมรับว่า ผลกระทบค่าไฟแพงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยานยนต์ค่อนข้างมาก แต่แม้ว่าจะเผชิญกับต้นทุนที่สูงขึ้นหลายด้าน ทว่าการขึ้นราคารถยนต์อาจจะชะลอไปก่อน เนื่องจากตลาดมีการแข่งขันค่อนข้างสูง

นายอรรถิ์ เชิดเกียรติศักดิ์ ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเซรามิก ส.อ.ท. กล่าวว่า อุตสาหกรรมเซรามิกโดยภาพรวมมีต้นทุนค่าไฟฟ้าคิดเป็น 20-30% ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งค่าไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ช่วงต้นปีทำให้อุตสาหกรรมมีต้นทุนเพิ่มขึ้นจากเดิมราว 30% หลายโรงงานจึงเริ่มหันมาใช้ไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์แทน

ด้าน นายเจริญ แก้วสุกใส ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร ส.อ.ท. กล่าวว่า ต้นทุนค่าไฟฟ้าสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมอาหารเพิ่มขึ้นราว 15-20% โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารทะเล อาหารแช่แข็ง อาหารแปรรูป อาหารกระป๋อง ที่ต้องใช้ห้องเย็น จะมีการใช้ไฟค่อนข้างมาก ซึ่งถึงแม้จะมีการปรับลดค่าไฟลงบ้างแต่กลุ่มฯ ยังต้องรับภาระหนัก เนื่องจากไม่สามารถปรับขึ้นราคาสินค้าได้ตามต้นทุนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนม ไข่ ไก่ และสินค้าควบคุมอื่นๆ อีกทั้งการปรับราคาขึ้นยังส่งผลกระทบต่อการแข่งขันและการส่งออกในตลาดโลกอีกด้วย

นายโอฬาร จันทรวิทย์ นายกสมาคมธุรกิจจับสร้างบ้าน เผยว่า ค่าไฟที่สูงกระทบต่อต้นทุนวัสดุก่อสร้างปรับตัวเพิ่มขึ้นล่าสุดในไตรมาส 1/66 ที่ผ่านมาบริษัทรับสร้างบ้านปรับราคาขึ้น 5-10% ส่วนแนวโน้มในไตรมาส 2 คงยังไม่ปรับราคา รอดูสถานการณ์ราคาวัสดุก่อสร้างอีกครั้งหากปรับราคาต่อไปจะเป็นไตรมาส 3 เป็นต้นไป เพราะต้นทุนไม่ได้มีเฉพาะค่าไฟ ยังมีค่าแรงและอัตราดอกเบี้ยที่ปรับสูงขึ้นอีกด้วย

นายชัยชาญ เจริญสุข ประธานสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) เผยว่า ค่าไฟยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ดันให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นอย่างมากหรือประมาณ 20-30% เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงที่ผ่านมาคิดว่าทุกธุรกิจต่างได้รับผลกระทบจากเรื่องค่าไฟทั้งสิ้น

ส่วนเรื่องการปรับขึ้นราคาสินค้าในภาพรวมนั้น ประธานสรท. บอกว่า ได้มีการทยอยปรับขึ้นแล้วจากต้นทุนด้านพลังงานที่เพิ่มขึ้นเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ซึ่งได้มีการปรับขึ้นเกือบทุกชนิด เพราะทุกธุรกิจได้รับผลกระทบเช่นเดียวกันหมด แต่การปรับขึ้นราคาต้องคำนึงถึงการแข่งขันทางการตลาด ต้องสะท้อนกับต้นทุนที่แท้จริงของสินค้านั้นๆ ส่วนกำลังซื้อของประชาชนพบว่าลดลงอย่างชัดเจน มีการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็นมากขึ้น เพราะฉะนั้นเพื่อให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย

มากขึ้น การส่งออกมีศักยภาพหรือมีความสามารถทางการแข่งขันที่ดีขึ้น อยากให้รัฐบาลช่วยพิจารณาปรับลดค่าไฟฟ้าในงวดต่อไปตามต้นทุนเชื้อเพลิงของโลกที่ลดต่ำลงด้วย

ขณะที่ผู้ประกอบการส่งสัญญาณปรับขึ้นราคาสินค้าจากต้นทุนด้านพลังงานที่เพิ่มขึ้น ทางกระทรวงพาณิชย์ โดย ร.ต.จักรา ยอดมณี รองอธิบดีกรมการค้าภายใน ติดตามสถานการณ์ต้นทุนสินค้าใกล้ชิด ซึ่งแต่ละสินค้าไม่เท่ากันและแต่ละบริษัทมีผลกระทบไม่เท่ากัน ซึ่งต้นทุนที่สูงขึ้นจากปัจจัยต่างๆ ทำให้ผู้ผลิตขอขึ้นราคาสินค้าต่อกรมการค้าภายใน แต่ยังไม่อนุมัติ ยังคงให้ย้ยราคาเดิม

หั่นเสีย-หั่นครัวเรือน อากาศยังน่าเป็นห่วง

ภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น ขณะที่การทำมาหารายได้ฝืดเคือง ส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงความสามารถในการชำระหนี้สะท้อนจากตัวเลขหนี้ครัวเรือนที่ยังอยู่ในเกณฑ์ “น่าเป็นห่วง” ส่วนหนี้เสียในระบบแบงก์พาณิชย์ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในไตรมาส 2/2566

ดร.เศรษฐวุฒิ สุทธิวาหนฤพฒิ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หรือแบงก์ชาติ พูดถึงเรื่องนี้ในงานพบสื่อ Meet the Press เมื่อปลายเดือนเม.ย. ที่ผ่านมาว่า แบงก์ชาติร่วมกับแบงก์พาณิชย์ออกมาตรการต่างๆ มาดูแลกลุ่มหนี้เพื่อไม่ให้มีปัญหากลายเป็นหนี้เสียหรือเอ็นพีแอล ซึ่งช่วงก่อนโควิด-19 อยู่ที่ 3% และช่วงโควิดเพิ่มขึ้นเป็น 3.1% ก่อนจะลดลงเหลือ 2.8% ในปัจจุบัน และยอมรับว่าหนี้เสียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ไม่ถึงกับพุ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว

นอกจากเรื่องหนี้เสีย สิ่งที่แบงก์ชาติกังวลมากกว่าคือปัญหาหนี้ครัวเรือน หลังจากวิกฤตโควิดที่ทำให้คนไม่มีรายได้ ไม่มีความสามารถชำระหนี้ ปัจจุบันหนี้ครัวเรือนไทยอยู่ที่ 86.9% แม้จะลดลงจากช่วงโควิดที่สูง 90.8% แต่ก็ยังสูงอยู่ดี โดยหนี้ครัวเรือนไม่ควรเกิน 80% ของจีดีพี ถ้าหนี้ครัวเรือนลดลงช้า ทำให้เศรษฐกิจและครัวเรือนฟื้นตัวได้ลำบาก ถือเป็นเรื่องที่แบงก์ชาติกังวลที่สุด โดยเฉพาะหนี้ไ้เร็ว หนี้เรื้อรัง ทำงานจนเกษียณจนตายก็ยังเป็นหนี้อยู่ จึงต้องหามาตรการมารองรับในแต่ละกลุ่ม โดยเดือน มิ.ย.นี้จะมีมาตรการใหม่ที่ชัดเจนออกมา

ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) 10 แห่ง รายงานผลประกอบการไตรมาสแรกปี 2566 มีกำไรสุทธิรวม 6.02 หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้น 13.33% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนอยู่ที่ 5.31 หมื่นล้านบาท ส่วนคุณภาพสินเชื่อ มียอดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือเอ็นพีแอล (NPLs/Stage3) ทั้งสิ้น 5.11 แสนล้านบาท ปรับลดลง 2.69 หมื่นล้านบาท หรือคิดเป็น 5.01% เมื่อเทียบช่วงเดียวกันปีก่อนอยู่ที่ 5.38 แสนล้านบาท และหากเทียบกับไตรมาส 4 ปีก่อนอยู่ที่ 5.12 แสนล้านบาท ปรับลดลง 1.325 ล้านบาทหรือ 0.26%

นางสาวกาญจนา โชคไพศาลศิลป์ ผู้บริหารงานวิจัยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย สะท้อนภาพหนี้เสียผ่านสื่อว่า แนวโน้มเอ็นพีแอลของระบบธนาคารพาณิชย์ในช่วงไตรมาส 1/2566 มีทิศทางปรับลดลง ทั้งในแง่ของยอดคงค้างและสัดส่วน (ratio) โดยยอดหนี้เสียคงค้างอยู่ที่ 4.97 แสนล้านบาท คิดเป็น 2.70% ของสินเชื่อ ลดลงจากไตรมาส 4/2565 ที่มียอดคงค้าง 4.99 แสนล้านบาท หรือ 2.73% เป็นผลมาจากธนาคารมีการบริหารจัดการหนี้เสียเชิงรุกในช่วงที่ผ่านมา

สำหรับไตรมาส 2/2566 มีปัจจัยเสี่ยงเพิ่มขึ้น ทั้งในแง่เศรษฐกิจที่ฟื้นตัวไม่สม่ำเสมอ และทิศทางอัตราดอกเบี้ยขาขึ้น ซึ่งอาจจะกระทบลูกหนี้กลุ่มเปราะบางบางกลุ่ม โดยเฉพาะสินเชื่อกล่าวถึงเป็นพิเศษ (SM หรือ stage 2) เป็นหนี้ค้างชำระไม่เกิน 90 วัน ที่อาจเริ่มเห็นสัญญาณการขยับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของสินเชื่อภาคธุรกิจ

และในส่วนธุรกิจรายย่อย จะต้องจับตากลุ่มสินเชื่อเช่าซื้อ และกลุ่มรายได้เปราะบาง ซึ่งอาจมีปัญหาการชำระหนี้จากแนวโน้มดอกเบี้ยขาขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อไม่มีหลักประกัน จะเป็นสินเชื่อที่อาจผิดนัดชำระหนี้มากกว่ากลุ่มอื่น จึงต้องติดตามการไหลของสินเชื่อ stage 2 ไปสู่หนี้เอ็นพีแอลหรือไม่ โดยคาดการณ์ว่าเอ็นพีแอลในไตรมาส 2/66 จะขยับอยู่ในกรอบ 2.72-2.78% หรือมีค่ากลางอยู่ที่ 2.75%

นายธนวรรธน์ พลวิชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และประธานที่ปรึกษาศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เผยผลสำรวจโพล "สถานภาพแรงงานไทย : กรณีศึกษาผู้มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท" จำนวน 1,300 ตัวอย่างทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 18-24 เม.ย. 66 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง 99.1% ที่มีหนี้ครัวเรือน มีเพียง 0.9% เท่านั้นที่ไม่มีหนี้

สาเหตุที่ทำให้กลุ่มมีหนี้ต้องกู้เงิน 3 อันดับแรก คือ ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน 14.5% หนี้บัตรเครดิต 12.5% ใช้คืนหนี้เก่า 10.7% และในจำนวนนี้ หนี้ส่วนบุคคลหรือหนี้บัตรเครดิตส่วนใหญ่นำไปใช้จ่าย อูปโภคบริโภค (41.4%) ใช้หนี้เดิม (21.6%) และที่อยู่อาศัย (10.8%) แต่ที่น่ากังวล คือ การชำระหนี้บัตรเครดิตในแต่ละเดือน พบตัวเลขที่น่ากังวล คือชำระขั้นต่ำถึง 68.8 % รองลงมา แบ่งชำระบางส่วน 26.7 % ชำระเต็มจำนวน 4.3 % และขาดการชำระและผ่อนผันการชำระ 0.2%

ในปี 2566 ยังพบภาระหนี้ของครัวเรือนแรงงานไทยอยู่ที่ 272,528 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่ 25.04% ถือว่าสูงสุดในรอบ 14 ปี โดยมีอัตราการผ่อนชำระ 8,577 บาทต่อเดือน ในจำนวนนี้แยกเป็นหนี้ในระบบ 79.84% ผ่อนชำระต่อเดือน 7,936 บาท อัตราดอกเบี้ย 8.76% ต่อปี และนอกระบบ 20.16% ผ่อนชำระต่อเดือน 2,381 บาท อัตราดอกเบี้ย 15.47% ต่อเดือน ขณะที่สถานภาพทางการเงินของแรงงาน

พบกลุ่มตัวอย่าง 77.2% มีปัญหารายได้ไม่พอค่าใช้จ่าย ส่วน 12.8% ไม่มีปัญหา เพราะซื้อสินค้าเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ทางด้าน นายสุรพล โอภาสเสถียร ผู้จัดการใหญ่เครดิตบูโร กล่าวถึง ภาพรวมหนี้ครัวเรือนของไทยขณะนี้อยู่ที่ 15 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็น 87% ของจีดีพี เกินระยะอันตรายของหนี้ครัวเรือนคือ 85% แล้ว ซึ่งกับตักความเป็นหนี้ของคนไทยมีสูงขึ้นในช่วงโควิด-19 เมื่อรายได้หดหายไปช่วงเกิดโรคระบาดแต่หนี้ยังคงอยู่ ความสามารถในการจ่ายหนี้ก็ลดลง ก็เริ่มติดกับตักความเป็นหนี้ แม้จะมีมาตรการพักชำระหนี้ แต่เมื่อกำหนดจ่ายหนี้งวดสุดท้ายมาถึงบวกดอกเบี้ยที่ยกไปรวมด้วยสุดท้ายกลายเป็นหนี้ต้นทบบดอกเบี้ยจ่ายหนี้ไม่ได้เช่นเดิม

สำหรับหนี้ในระบบเครดิตบูโรอยู่ที่ 13 ล้านล้านบาท จำนวน 32 ล้านคน พบว่า 9.8 แสนล้านบาท "เป็นหนี้เสีย" โดยกลุ่มลูกหนี้ที่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดคือกลุ่มที่อยู่ในภาคท่องเที่ยวที่เคยเป็นลูกหนี้ในระดับเกรดเอ แต่เมื่อเกิดโควิด-19 ก็ติดกับตักหนี้เสีย ซึ่งมีอยู่ราว 3.1 ล้านคน มูลค่าหนี้กว่า 3.3 แสนล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้ที่อยู่ในระบบเครดิตบูโร 32 ล้านคน กับอีก 4 แสนบริษัท มูลค่าราว 7-8 ล้านล้านบาท ครอบคลุม 126 สถาบันการเงิน เช่าซื้อ นาโนไฟแนนซ์ พีโกไฟแนนซ์ พบว่า กลุ่มเจน Z (อายุ 20-22 ปี) มียอดหนี้ 1.8 แสนล้านบาท เป็นหนี้เสียแล้ว 1.1 หมื่นล้านบาท กลุ่มเจน X มียอดหนี้ 5.6 ล้านล้านบาท เป็นหนี้เสียแล้ว 3.4 แสนล้านบาทกลุ่มเจน Y กู้ มียอดหนี้ 4.1 ล้านล้านบาท เป็นหนี้เสียแล้ว 2.7 แสนล้านบาท กลุ่มเบบี้บูมเมอร์ มียอดหนี้ 1.3 ล้านล้านบาท เป็นหนี้เสียแล้ว 9 หมื่นล้านบาท

ส่วนหนี้เกะตกรกร ซึ่งอยู่ในระบบเครดิตบูโร จำนวน 1 ล้านล้านบาท พบว่า ลูกหนี้ที่เป็นเจ้าของหนี้ 47% (4.7 แสนล้านบาท) เป็นลูกหนี้อายุ 55 ขึ้นไป

เป็นโจทย์ยากสำหรับรัฐบาลใหม่ ทั้งแก้หนี้เสีย หนี้ครัวเรือนที่ท่วมหัวคนไทย ไม่ต่างจากโจทย์ค่าไฟฟ้าแพงที่ไม่ว่ารัฐบาลไหนยังไม่กล้าแตะลงลึกถึงการถือครองสร้าง แม้ว่าเรื่องนี้จะทำให้ประชาชนคนไทยมีภาระค่าครองชีพสูงขึ้น ขณะที่การทำมหารายได้ยังติดตัน การท่องเที่ยวที่จะฟื้นคืนในเร็ววันก็ยังคงต้องลุ้น ■